

Univerzita Hradec Králové, Pedagogická fakulta, katedra pedagogiky a psychologie
Posudek oponentky diplomové práce

Název diplomové práce: *Neverbální komunikace pedagoga na druhém stupni základní školy*

Autorka diplomové práce: Tereza Erbenová

Vedoucí diplomové práce: doc. PhDr. Tomáš Svatoš, Ph.D.

Oponentka diplomové práce: Mgr. Markéta Levínská, Ph.D.

Téma práce: Téma neverbální komunikace je vysoce aktuální a pro budoucí vyučující je rozhodně důležité, aby se v dané problematice orientovali.

Cíl práce: V teoretické části je cíl práce vyjádřen příliš široce a v praktické části byla jeho konkretizace zaměřena kvantitativně spíše než kvalitativně. Domnívám se, že charakteristika a interpretace nonverbálního projevu vyučujících českého jazyka by byla dostačující a umožňovala by kvalitativní zpracování. Zjišťovat převahu jednoho komunikačního kanálu nad druhým může být silně ovlivněno zaměřeností pozornosti pozorovatele. Přestože je práce prezentována jako kvalitativní, způsob zpracování dat aspiruje na kvantitativní. Nicméně cíl práce je splněn.

Obsahová stránka práce: Teoretická část podrobně zpracovává problematiku komunikace a soustředí se zejména na neverbální komunikaci a problematiku její kategorizace z hlediska různých autorů. K samotnému obsahu mám několik poznámek, které se mohou autorce hodit v její praxi: Komunikace mezi kojencem a matkou probíhá na principu zrcadlení, viz Still face experiment, Edward Tronick (Ize shlédnout na youtube). O Albertu Mehrabianovi se vyjadřuje Vybíral v knize Psychologie jinak: současná kritická psychologie, kde uvádí omyly psychologie, k níž prezentovaný výzkum také patří. Souhlasím s autorkou, že procentuální vyjadřování, do jaké míry se na komunikaci podílí verbální a neverbální složka, jsou těžko zjistitelné, protože jsou subjektivní a kontextuální. Dvojná vazba je termín, který se pojí s myslitelem Batesonem, který byl členem paloaltské školy, více viz Watzlawick Pragmatika lidské komunikace.

Metodologie: škoda, že nebylo možné natáčení učitelek při výuce, video by bylo lepším podkladem pro analýzu dat analýza dat. Respektive kombinace zápisu a natáčení, to by ji ovšem musela pomoci druhá osoba. Pozitivní je, že si vedla vlastní terénní poznámky mimo předem stanovené kategorie.

Praktická část: je vyčerpávající a systematická, jen ji nelze považovat kvalitativní, spíše odpovídá kvantitativnímu způsobu zpracování.

Formální stránka práce: Diplomová práce má odpovídající rozsah a je rozdělena na teoretickou a praktickou část, obsahuje seznam literatury. Jazykový styl je na dobré úrovni, neobsahuje gramatické ani stylistické chyby.

Pokud jsou respondentky pouze ženy, nevidím důvod je označovat jako učitelé, nýbrž bych zvolila adekvátnější označení učitelky. To, že to byly respondentkami ženy, je spíše důsledek statistické pravděpodobnosti než shodou okolností.

Celkové hodnocení: Studentka se věnovala tématu pečlivě, analyticky jej zpracovala do detailů.

Práci doporučuji k obhajobě.

Otázky k obhajobě: Jaká jsou nejdůležitější zjištění a jak by je bylo možné použít v praxi při výuce?

Hodnocení:

V Hradci Králové, 28. 6. 2021

Mgr. Markéta Levínská, Ph.D.